

Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігі
«Қазгидромет» РМК Атырау облысы бойынша филиалы

АТЫРАУ ОБЛЫСЫ БОЙЫНША ҚОРШАҒАН ОРТА ЖАЙ-КҮЙІ ЖӨНІНДЕГІ АҚПАРАТТЫҚ БЮЛЛЕТЕНІ

4 тоқсан 2025 жыл

Атырау қ, 2025 ж

	МАЗМҰНЫ	Бет.
	Алғы сөз	3
1	Атмосфералық ауаның ластануының негізгі көздері	4
2	Атырау қаласы атмосфералық ауаның ластану жай-күйі	4
2.1	Құлсары қаласы атмосфералық ауаның ластану жай-күйі	8
2.2	Мақат ауданы атмосфералық ауаның ластану жай күйі	10
2.3	Индер ауданы атмосфералық ауаның ластану жай күйі	10
2.4	Жанбай кенті атмосфералық ауаның ластану жай күйі	11
2.5	Ганюшкино кенті атмосфералық ауаның ластану жай күйі	12
3	Жер үсті суларының сапасының жай-күйі	13
4	Топырақтың ауыр металдармен ластану жағдайы	15
5	Атмосфералық жауын-шашын сапасының жай-күйі	16
6	Радиациялық жағдай	16
	Қосымша 1	17
	Қосымша 2	22
	Қосымша 3	24
	Қосымша 4	26

Алғы сөз

Ақпараттық бюллетень Ұлттық гидрометеорологиялық қызметтің бақылаужелісінде қоршаған ортаның жай-күйіне мониторинг жүргізу бойынша "Қазгидромет" РМК мамандандырылған бөлімшелері орындайтын жұмыстардың нәтижелері бойынша дайындалған.

Бюллетень мемлекеттік органдарды, жұртшылықты және халықты Атырау облысы аумағындағы қоршаған ортаның жай-күйі туралы ақпараттандыруға арналған және ластану деңгейінде болып жатқан өзгерістер үрдісін ескере отырып, ҚР Қоршаған ортаны қорғау саласындағы іс-шаралардың тиімділігін одан әрі бағалау үшін қажет.

Атырау қаласының атмосфералық ауа сапасын бағалау

1. Атмосфералық ауаны ластанудың негізгі көздері

Атырау облысы экология департаментінің хабарлауынша, Атырау қаласындағы ластанудың негізгі көздері мұнай өңдеу, тасымалдау объектілері болып табылады: "Атырау мұнай өңдеу зауыты", "Теңізшевройл" ЖШС, «НОРТ КАСПИАН ОПЕРЕЙТИНГ КОМПАНИ Н.В.» компаниясы (НКОК), АО Атырау "ЖЫЛУЭЛЕКТРОПОРТАЛЫҒЫ", АО "Ембімұнайгаз", ТОО "WEST DALA" "BEST ДАЛА" Бұдан басқа, қалада қаланың жел соғатын екі жағында орналасқан өндірістік төгінділерді жинақтаушы екі тоған бар (солтүстік-батыс жағы - "квадратный" жинақтаушы тоғаны және шығыс жағы - "Тухлая балка"). Жинақтағышқа барлық қалалық төгінділер іс жүзінде тазартусыз жүзеге асырылады, нәтижесінде күкіртсутектің негізгі көзі – жинақтағыш қалыптасады, онда органикалық заттардың, оның ішінде мұнай өнімдерінің ыдырау процестері жүреді.

Атырау облысында бірінші санаттағы 74 кәсіпорын бар.

Атырау қаласы, Құлсары қаласы және Мақат ауданы табиғи газбен толық қамтамасыз етілген.

"ҚазТрансГазАймақ" АҚ АӨФ деректеріне сәйкес Атырау қаласы бойынша автономды қазандықтар – 80 030 бірлік, Мақат ауданы бойынша – 1783 бірлік.

2. Атырау қаласындағы атмосфералық ауа сапасының мониторингі.

Атырау қаласы аумағындағы атмосфералық ауаның жай-күйін бақылау 6 бақылау бекетінде, оның ішінде 2 бекетте сынаманы қолмен күшімен алу және 4 автоматты станцияда жүргізіледі (1-қосымша).

Жалпы қала бойынша Атмосфералық ауа мониторингі 16 көрсеткіш бойынша жүргізіледі: 1) қалқыма бөлшектер (шаң); 2) РМ-2,5 қалқыма бөлшектер; 3) РМ-10 қалқыма бөлшектер; 4) күкірт диоксиді; 5) көміртегі оксиді; 6) азот диоксиді; 7) азот оксиді; 8) аммиак; 9) күкірт сутегі; 10) озон; 11) фенол; 12) формальдегид; 13) бензол; 14) толуол; 15) этилбензол; 16) ортоксилол.

1-кестеде бақылау бекеттерінің орналасқан жері және әрбір бекетте анықталатын көрсеткіштер тізбесі туралы ақпарат берілген.

1 кесте

Бақылау бекеттерінің орналасу орны мен анықталатын қоспалар

№	Сынама мерзімі	Бақылау жүргізу	Бекет мекен-жайы	Анықталатын қоспалар
1	Тәулігіне 3 мезгіл	қол күшімен алынған сынама (дискретті к әдіс)	Самал ықшам ауданы А.Кекілбаев көшесі 15	қалқыма бөлшектер (шаң), күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот диоксиді, азот оксиді, күкірттісутегі, фенол, аммиак, формальдегид, бензол, толуол, этилбензол, ортоксилол (C ₂ H ₆)
5			Құрсай ықшам ауданы Қарабау көшесі 12	қалқыма бөлшектер (шаң), күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот диоксиді, азот оксиді, күкірттісутегі, фенол, аммиак, формальдегид
6	әр 20 минут сайын		Жұлдыз ықшам ауданы 6-шы көше 29	озон (жер үсті қабаты)

8	үзіліссіз режимде	үзіліссіз режимде	Сырдария 3 ауданы	қалқыма бөлшектер РМ-10 және РМ-2,5, көміртегі оксиді, азот диоксиді, азот оксиді.
9			Береке шағын ауданы, Береке өндірістік ауданы	қалқыма бөлшектер РМ-10 және РМ-2,5, озон, оксид углерода.
11			ЛББ №11 – Дамба ауылы, балық инспекциясының аумағы	күкірт диоксиді, азот диоксиді, күкірттісутегі, көміртегі оксиді
12			Ақшағала ы.а., 2 көше, 1а үй	
15			Ауэзова к-сі, 28А, "Мунайшы" стадионының аумағында	
17			Самал ы.а., 7 көше, 42 үй	

2025 жыл 4 тоқсан айының Атырау қаласының атмосфералық ауа сапасына жүргізілген мониторинг нәтижелері.

Атмосфералық ауа сапасы. Атырау қаласының атмосфералық ауаның ластану деңгейі **«жоғары»**, стандарттық индекс **СИ=8,8** (жоғары деңгей) күкірттісутегі бойынша №12 бекет аумағында; **ЕЖҚ=33%** (жоғары деңгей) №15 бекет аумағында азот диоксиді бойынша бағаланды.

Максималды-бірлік шоғырлары күкірттісутегі-8,8 ШЖШм.б., көміртегі оксиді-6,5 ШЖШм.б., азот диоксиді-4,91 ШЖШм.б., қалқыма бөлшектер (шаң)-1,8 ШЖШм.б., озон-1,6 ШЖШм.б., қалқыма бөлшектер РМ-2,5-1,0 ШЖШм.б., басқа ластаушы заттардың шоғырлары ШЖШ-дан аспады.

Орташа-бірлік азот диоксиді бойынша-1,35 ШЖШо.т., озон-1,04 ШЖШо.т., басқа ластаушызаттардың шоғырлары ШЖШ-дан аспады.

Нақты мәндер, сондай-ақ сапа нормативтерінің асу еселігі және максималды жоғары жағдайлары 2-кестеде көрсетілген.

Атмосфералық ауаның ластану сипаттамасы

2 кесте

Қоспа	Орташа шоғыр		Максималды- бірлік шоғыры		ЕЖҚ	ШЖШ арту жағдайларыны ң саны		
	мг/м3	ШЖШ о.т. асу еселігі	мг/м3	ШЖШ м.б. асу еселігі	%	> ШЖ Ш	>5 ШЖ Ш	>10 ШЖ Ш
Атырау қаласы								
Қалқыма бөлшектер (шаң)	0,03	0,23	0,9	1,8	1,7	7		
PM-2,5 қалқыма бөлшектері	0,0122	0,35	0,1651	1,0	0,0	2		
PM-10 қалқыма бөлшектері	0,0099	0,17	0,1596	0,5				
Күкірт диоксиді	0,014	0,27	0,4397	0,9				
Көміртегі оксиді	0,12	0,04	32,25	6,5	0,1	14	1	
Азот диоксиді	0,05	1,35	0,98	4,91	33,0	3522		
Азот оксиді	0,0160	0,27	0,17	0,4				
Озон (жербеті)	0,0312	1,04	0,2526	1,6	4,5	298		
Күкіртті сутегі	0,0007		0,0702	8,8	1,3	13	1	
Фенол	0,002	0,76	0,004	0,4				
Аммиак	0,010	0,26	0,1000	0,5				
Формальдегид	0,002	0,22	0,004	0,1				
Бензол	0,000	0,00	0,000	0,0				
Толуол	0,000		0,000	0,0				
Этилбензол	0,000	0,00	0,000	0,0				
Ортоксилол (C2H6)	0,000		0,000	0,0				

Қорытынды:

Соңғы бес жыл ішінде ауаның ластану деңгейі келесідей өзгерді

Кестеден көріп отырғанымыздай, Атырау қаласының 4 тоқсаны бойынша соңғы бес жылда атмосфералық ауаның ластану деңгейі негізінен «көтеріңкі» деңгейде болды, тек 2025 жылы ауаның ластану деңгейі «жоғары» деңгейде бағаланды.

Ең жоғары бір реттік ШЖШ артуының ең көп саны қалқыма бөлшектер (шаң) (7 жағдай), қалқыма бөлшектер РМ-2,5 (2 жағдай), азот диоксиді (3522 жағдай), көміртегі оксиді (15 жағдай), күкірттісутегі (14 жағдай), озон (298 жағдай).

Метеорологиялық жағдайы

2025 жылдың төртінші тоқсанында Атырау қаласы жоғарғы және төменгі қысым аймақтарында орналасып, атмосфералық фронтальды бөліктердің өтуіне байланысты жауын-шашын жауып, тұман түсіп, көктайғақ, бұрқасын болды. Жел екпіні күшейіп 15-26 м/с құрады. Қараша және желтоқсан айларында Атырау қаласы бойынша тұман және әлсіз жел күші 0-5 м/с соғып, ауа ластануының қолайсыз метеорологиялық жағдайлары күтілді.

Экспедициялық бақылаулар деректері бойынша атмосфералық ауаның жай-күйі

Стационарлық бақылау бекеттерінен басқа Атырау облысында жылжымалы экологиялық зертхана жұмыс істейді, оның көмегімен ауа сапасын өлшеу Атырау қаласы бойынша (3 нүкте) жүргізілді. №1 нүкте-Жұмыскер кенті, Жастар көшесі; №2 нүкте-Атырау вокзалы; №3 нүкте - Қара өзек, қалалық булану тоғаны.

Анықталатын қоспалар: 1) қалқыма бөлшектер РМ-10; 2) күкірт диоксиді; 3) көміртегі оксиді; 4) азот диоксиді; 5) Ұшпа органикалық қосылыстар (ҰОҚ); 6) қалқыма бөлшектер РМ-2,5; 7) күкірттісутегі; 8) көмірсутек ($C_{12}-C_{19}$); 9) формальдегид; 10) фенол; 11) метан.

Атырау қаласының ластаушы заттардың максималды-бірлік шоғыры, күкірттісутегі бойынша №1 нүкте-Жұмыскер кенті, Жастар көшесі -26,25 ШЖШ_{м.б.}, №2 нүкте-Атырау вокзалы-18,4ШЖШ_{м.б.}, №3 нүкте - Қара өзек, қалалық булану тоғаны-29,2 ШЖШ_{м.б.}, көміртегі оксиді №1 нүкте-Жұмыскер кенті, Жастар көшесі -3,7 ШЖШ_{м.б.}, №2 нүкте-Атырау вокзалы-1,8ШЖШ_{м.б.}, №3

нүкте - Қара өзек, қалалық булану тоғаны-1,41 ШЖШ_{м.б.} құрады.

10-ы қараша мен 11-і қараша аралығында Жұмыскер поселкесі, Жастар көшесі №1 нүктесінен жылжымалы зертхананың деректері бойынша күкірттісутек-21,25-26,25ШЖШ жоғары ластанудың 2 жағдайы тіркелді.

12-і қарашада №2 нүкте Теміржол вокзалы күкірттісутегі-18,4 ШЖШ жоғары ластанудың 1 жағдайы, №3 нүкте Қара өзек (қалалық булану тоғаны)-29,2 ШЖШ жоғары ластанудың 1 жағдайы тіркелді.

2025 жылғы 12 қарашада №1 Жұмыскер поселкесі, Жастар көшесі жылжымалы зертханасының деректері бойынша күкірттісутек бойынша 21,5 ШЖШ шегінде экстремалды жоғары ластанудың 1 жағдайы тіркелді.

Басқа анықталатын ластаушы заттардың шоғырлары бақылау деректері бойынша шекті жол берілген шоғырдан аспады.

Нақты мәндер, сондай-ақ сапа нормативтерінің асу еселігі және максималды жоғары жағдайлары 3-кестеде көрсетілген.

3-кесте

Атырау қаласы атмосфералық ауа сапасын экспедициялық бақылау деректері бойынша ластаушы заттардың максималды шоғыры.

Анықталатын қоспалар	№1 нүкте		№2 нүкте		№3 нүкте	
	мг/м3	ШЖШ о.т. асу еселігі	мг/м3	ШЖШ о.т. асу еселігі	мг/м3	ШЖШ о.т. асу еселігі
Қалқыма бөлшектер (PM-2,5)	0,005	0,031	0,002	0,013	0,000	0,000
Қалқыма бөлшектер (PM-10)	0,007	0,023	0,001	0,003	0,000	0,000
Көміртегі оксиді	18,7	3,7	9,02	1,80	7,05	1,41
Азот диоксиді	0,164	0,820	0,125	0,625	0,141	0,705
Метан	5,00	-	11,0	-	9,000	-
Күкірттісутегі	0,210	26,25	0,140	18,4	0,233	29,2
Фенол	0,003	0,3	0,003	0,3	0,003	0,300
Көмірсутек (C12-C19)	0,300	-	0,300	-	0,2	-
Күкірт диоксиді	0,050	0,100	0,035	0,070	0,030	0,060
Формальдегид	0,014	0,280	0,011	0,220	0,004	0,080
Ұшпа органикалық қосылыстар (ҰОҚ)	0,2	-	0,3	-	0,3	-

2.1 Құлсары қаласы бойынша атмосфералық ауаның ластану жай күйі

Құлсары қаласы аумағындағы атмосфералық ауаның жай-күйін бақылау 1 стационарлық станцияда жүргізіледі (1-қосымша).

Жалпы қала бойынша Атмосфералық ауа мониторингі 8 көрсеткіш бойынша жүргізіледі: 1) қалқыма бөлшектер (шаң); 2) күкірт диоксиді 3) көміртегі оксиді; 4) азот диоксиді; 5) азот оксиді; 6) озон; 7) күкірттісутегі.

4-кестеде бақылау бекеттерінің орналасқан жері және әрбір бекетте анықталатын көрсеткіштер тізбесі туралы ақпарат берілген.

4 кесте

Бақылау бекеттерінің орналасу орны мен анықталатын қоспалар

Бекет №	Сынама мерзімі	Бақылау жүргізу	Бекет мекен-жайы	Анықталатын қоспалар
---------	----------------	-----------------	------------------	----------------------

7	әр 20 минут сайын үзіліссіз режимде	үзіліссіз режимде	Махамбет Өтемісов көшесі, 37А	қалқыма бөлшектер (шаң), көміртегі оксиді, азот диоксиді, азот оксиді,
19	үзіліссіз режимде		Құлсары қ., Өнеркәсіптік аймақ МГӨБ	күкірт диоксиді, азот диоксиді, күкірттісутегі, көміртегі оксиді

2025 жылғы 4 тоқсан айының Құлсары қаласындағы атмосфералық ауа сапасына жүргізілген мониторинг нәтижелері.

Атмосфералық ауа сапасы. Құлсары қаласының атмосфералық ауаның ластануы «төмен», стандарттық индексі СИ=1,2 (төмен деңгей) көміртегі оксиді бойынша; ең жоғары қайталануы ЕЖҚ= 0% (төмен деңгей) болып бағаланды.

Максималды-бірлік шоғырлары көміртегі оксиді-1,15 ШЖШм.б., басқа ластанушы заттардың шоғырлары ШЖШ-дан аспады.

Нақты мәндер, сондай-ақ сапа нормативтерінің асу еселігі және максималды жоғары жағдайлары 5-кестеде көрсетілген.

5 кесте

Атмосфералық ауаның ластану сипаттамасы

Қоспа	Орташа шоғыр (Қо.т.)		Максималды-бірлік шоғыры (Қм.б.)		ЕЖҚ	ШЖШ арту жағдайларының саны		
	мг/м3	ШЖШ о.т. асу еселігі	мг/м3	ШЖШм. б. асу еселігі	%	> ШЖШ	>5 ШЖШ	>10 ШЖШ
Құлсары қаласы								
Қалқыма бөлшектері (шаң)	0,0002	0,00	0,1232	0,246				
Күкірт диоксиді	0,0014	0,03	0,1377	0,275				
Көміртегі оксиді	0,1195	0,04	5,7646	1,153	0,0	1		
Диоксид азота	0,0031	0,08	0,0471	0,236				
Оксид азота	0,0040	0,07	0,0761	0,190				
Күкірттісутегі	0,0006		0,0050	0,63				

Қорытынды:

Соңғы бес жыл ішінде ауаның ластану деңгейі келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, Құлсары қаласының 4 тоқсаны

бойынша соңғы бес жылда атмосфералық ауаның ластану деңгейі негізінен «төмен» деңгейде болды, тек 2023 жылы ауаның ластану деңгейі «жоғары» деңгейде бағаланды.

2.2 Мақат ауданы бойынша атмосфералық ауаның ластану жай күйі

Мақат ауданы аумағындағы атмосфералық ауаның жай-күйін бақылау 1 стансада жүргізіледі (1-қосымша).

Жалпы аудан бойынша атмосфералық ауа мониторингі 4 көрсеткішке дейін анықталады 1) күкірт диоксиді; 2) азот диоксиді; 3) көміртегіоксиді.

6-кестеде бақылау бекеттерінің орналасқан жері және әрбір бекетте анықталатын көрсеткіштер тізбесі туралы ақпарат берілген.

6- кесте

Бақылау бекеттерінің орналасу орны мен анықталатын қоспалар

Бекет №	Сынама мерзімі	Бақылау жүргізу	Бекет мекен-жайы	Анықталатын қоспалар
1	әр 20 минут сайын үзіліссіз режимде	үзіліссіз режимде	Мақат ауылы, Мақат ауданының Мәдениет үйі, Алаш көшесі, 23	күкірт диоксиді, азот диоксиді, көміртегі оксиді.

2025 жыл 4 тоқсан айы Мақат ауданындағы атмосфералық ауа сапасына жүргізілген мониторинг нәтижелері.

Атмосфералық ауа сапасы. Мақат ауданының атмосфералық ауаның ластанудеңгейі **төмен**, стандарттық индекс **СИ=0,8** (төмен деңгей); ең жоғары қайталануы **ЕЖҚ=0%** (төмен деңгей) болып бағаланды.

Орташа-бірлік азот диоксиді бойынша—2,6 ШЖШо.т., басқа ластаушы заттардың шоғырлары ШЖШ-дан аспады.

Экстремалды жоғары және жоғары ластану (ЖЛ және ЭЖЛ) жағдайлары: ЖЛ(10 ШЖК астам) және ЭЖЛ (50 ШЖК астам) тіркелген жоқ.

Нақты мәндер, сондай-ақ сапа нормативтерінің асу еселігі және максималдыжоғары жағдайлары 7-кестеде көрсетілген.

7 кесте

Атмосфералық ауаның ластану сипаттамасы

Қоспа	Орташа шоғыр		Максималды-бірлік шоғыры		ЕЖҚ	ШЖШ арту жағдайларының саны		
	мг/м3	ШЖШ о.т. асу еселігі	мг/м3	ШЖШ м.б. асу еселігі	%	> ШЖШ	>5 ШЖШ	>10 ШЖШ
Мақат ауданы								
Күкірт диоксиді	0,0010	0,02	0,1393	0,3				
Көміртегі оксиді	0,2050	0,07	2,3770	0,5				
Диоксид азота	0,1038	2,60	0,1529	0,8				

2.3 Индер ауданы бойынша атмосфералық ауаның ластану жай күйі

Индер ауданы аумағындағы атмосфералық ауаның жай-күйін бақылау 1 стансада жүргізіледі (1-қосымша).

Жалпы аудан бойынша атмосфералық ауа мониторингі 4 көрсеткішке дейін анықталады: 1) күкірт диоксиді; 2) азот диоксиді; 3)көміртегіоксиді.

8-кестеде бақылау бекеттерінің орналасқан жері және әрбір бекетте

анықталатын көрсеткіштер тізбесі туралы ақпарат берілген.

8- кесте

Бақылау бекеттерінің орналасу орны мен анықталатын қоспалар

Бекет №	Сынама мерзімі	Бақылау жүргізу	Бекет мекен-жайы	Анықталатын қоспалар
1	әр 20 минут сайын үзіліссіз режимде	үзіліссіз режимде	Индербор ауданы, Индербор Мәдениет үйі, Н. Меңдіғалиев көшесі 47	күкірт диоксиді, азот диоксиді, күкірттісутегі, көміртегі оксиді.

2025 жылғы 4 тоқсан Индербор ауданының атмосфералық ауа сапасына жүргізілген мониторинг нәтижелері.

Атмосфералық ауа сапасы. Индер ауданының атмосфералық ауаның ластану деңгейі **төмен**, стандарттық индекс **СИ=1,6** (төмен деңгей) азот диоксиді бойынша ең жоғары қайталануы **ЕЖҚ=0%** (төмен деңгей) болып бағаланды.

Максималды-бірлік шоғырлары азот диоксиді-1,6 ШЖШм.б., күкірттісутегі- 1,4 ШЖШм.б., басқа ластаушы заттардың шоғырлары ШЖШ-дан аспады.

Орташа-бірлік азот диоксиді бойынша – 1,43 ШЖШо.т., басқа ластаушы заттардыңшоғырлары ШЖШ-дан аспады.

Нақты мәндер, сондай-ақ сапа нормативтерінің асу еселігі және максималды жоғары жағдайлары 9-кестеде көрсетілген.

9-кесте

Атмосфералық ауаның ластану сипаттамасы

Қоспа	Орташа шоғыр (Қо.т.)		Максималды-бірлік шоғыры (Қм.б.)		ЕЖҚ	ШЖШ арту жағдайларының саны		
	мг/м3	ШЖШ о.т. асу еселігі	мг/м3	ШЖШ м.б. асу еселігі	%	> ШЖШ	>5 ШЖШ	>10 ШЖШ
Индер ауданы								
Күкірт диоксиді	0,0034	0,07	0,3591	0,7				
Көміртегі оксиді	0,0110	0,00	1,3871	0,3				
Диоксид азота	0,0573	1,43	0,3198	1,6	0,2	11		
Күкірттісутегі	0,0010		0,0113	1,4	0,1	4		

2.4 Жанбай кенті бойынша атмосфералық ауаның ластану жай күйі

Жанбай селосы аумағындағы атмосфералық ауаның жай-күйін бақылау 1 стансада жүргізіледі (1-қосымша).

Жалпы кент бойынша атмосфералық ауа мониторингі 4 көрсеткішке дейін анықталады: 1) *күкірт диоксиді*; 2) *азот диоксиді*; 3) *күкірттісутегі*; 4) *көміртегіоксиді*.

10-кестеде бақылау бекеттерінің орналасқан жері және әрбір бекетте анықталатын көрсеткіштер тізбесі туралы ақпарат берілген.

10-кесте

Бақылау бекеттерінің орналасу орны мен анықталатын қоспалар

Бекет №	Сынама мерзімі	Бақылау жүргізу	Бекет мекен-жайы	Анықталатын қоспалар
---------	----------------	-----------------	------------------	----------------------

1	әр 20 минут сайын	үзіліссіз режимде	Жанбай кенті, Т.Нысанов көшесі 96 учаскесі	күкірт диоксиді, азот диоксиді, күкірттісутегі, көміртегі оксиді.
---	-------------------	-------------------	--	--

2025 жылғы 4 желтоқсан Жанбай кенті атмосфералық ауа сапасына жүргізілген мониторинг нәтижелері.

Атмосфералық ауа сапасы. Жанбай кенті бойынша атмосфералық ауаның ластану деңгейі **көтеріңкі**, стандарттық индекс **СИ=3,3** (көтеріңкі деңгей) көміртегі оксиді бойынша; ең жоғары қайталануы **ЕЖҚ=13%** (көтеріңкі деңгей) азот диоксиді бойынша бағаланды.

Максималды-бірлік шоғырлары көміртегі оксиді-3,3 ШЖШм.б., азот диоксиді-1,2 ШЖШм.б., басқа ластаушы заттардың шоғырлары ШЖШ-дан аспады.

Орташа-бірлік азот диоксиді-4,45 ШЖШо.т., басқа ластаушы заттардың шоғырлары ШЖШ-дан аспады.

Нақты мәндер, сондай-ақ сапа нормативтерінің асу еселігі және максималдыжоғары жағдайлары 11-кестеде көрсетілген.

11-кесте

Атмосфералық ауаның ластану сипаттамасы

Қоспа	Орташа шоғыр (Қо.т.)		Максималды-бірлік шоғыры (Қм.б.)		ЕЖҚ	ШЖШ арту жағдайларының саны		
	мг/м3	ШЖШ о.т. асу еселігі	мг/м3	ШЖШм.б. асу еселігі	%	> ШЖШ	>5 ШЖШ	>10 ШЖШ
Жанбай кенті								
Күкірт диоксиді	0,0012	0,02	0,3050	0,6				
Көміртегі оксиді	0,3016	0,10	16,3133	3,3	0,0	1		
Диоксид азота	0,1781	4,45	0,2467	1,2	13,1	859		
Күкірттісүтегі	0,0009		0,0063	0,8				

2.5 Ганюшкино кенті бойынша атмосфералық ауаның ластану жай күйі.

Ганюшкино поселкесі аумағындағы атмосфералық ауаның жай-күйін бақылау 1 стансада жүргізіледі (1-қосымша).

Жалпы кент бойынша атмосфералық ауа мониторингі 4 көрсеткішке дейін анықталады: 1) *күкірт диоксиді*; 2) *азот диоксиді*; 3) *күкірттісутегі*; 4) *көміртегіоксиді*.

12-кестеде бақылау бекеттерінің орналасқан жері және әрбір бекетте анықталатын көрсеткіштер тізбесі туралы ақпарат берілген.

12-кесте

Бақылау бекеттерінің орналасу орны мен анықталатын қоспалар

Бекет №	Сынама мерзімі	Бақылау жүргізу	Бекет мекен-жайы	Анықталатын қоспалар
1	әр 20 минут сайын үзіліссіз режимде	үзіліссіз режимде	Құрманғазы (Ганюшкино) кенті Құрманғазы ауданының Мәдениет үйі, Абай көшесі, 50-үй	күкірт диоксиді, азот диоксиді, күкірттісутегі, көміртегі оксиді.

2025 жылғы 4 тоқсан Ганюшкино кенті атмосфералық ауа сапасына жүргізілген мониторинг нәтижелері.

Атмосфералық ауа сапасы. Ганюшкино кенті бойынша атмосфералық ауаның ластану деңгейі **көтеріңкі**, стандарттық индекс **СИ=2,4** (көтеріңкі деңгей) күкірт диоксиді бойынша; ең жоғары қайталануы **ЕЖҚ=0%** (төмен деңгей) болып бағаланды.

Максималды-бірлік шоғырлары күкірт диоксиді-2,4 ШЖШм.б.

Орташа-бірлік азот диоксиді бойынша – 3,0 ШЖШо.т. басқа ластаушы заттардың шоғырлары ШЖШ-дан аспады.

Нақты мәндер, сондай-ақ сапа нормативтерінің асу еселігі және максималдыжоғары жағдайлары 13-кестеде көрсетілген.

13-кесте

Қоспа	Орташа шоғыр (Қо.т.)		Максималды- бірлік шоғыры (Қм.б.)		ЕЖ Қ	ШЖШ арту жағдайларының саны		
	мг/м3	ШЖШ о.т. асу еселігі	мг/м3	ШЖШм.б. асу еселігі	%	> Ш Ж Ш	>5 ШЖ Ш	>10 ШЖ Ш
Ганюшкино кенті								
Күкірт диоксиді	0,0030	0,06	1,1850	2,4	0,2	10		
Көміртегі оксиді	0,0177	0,01	3,3227	0,7				
Диоксид азота	0,1201	3,00	0,2469	1,2	0,4	23		
Күкірттісутегі	0,0010		0,0118	1,5	0,0	3		

3. Атырау облысы аумағындағы жер үсті сулар сапасының мониторингі

Атырау қаласы бойынша жер үсті суларының сапасын бақылау 5 су объектісінің (Жайық, Қиғаш өзендері, Шаронова, Перетаска және Яик арналары) 20 тұстамасында жүргізілді.

Теңіз суы сапасына мониторинг жасау Каспий теңізінің 22 жағалаулық нүктеде жүргізіледі: теңіз кеме жүретін су арнасы (2), Жайық өзені қайраңы (5), Волга өзені қайраңы (5), Шалығи шығанағы аралдары станциялары (5), Жанбай кенті (5).

Жер үсті суларын зерттеу кезінде су сынамаларында су сапасының **43** физикалық және химиялық көрсеткіштері анықталады: *көзбен шолып бақылау, температура, қалқыма заттар, мөлдірлігі, түсі, сутегі көрсеткіші (pH), еріген оттегі, ОБТ5, ОХТ, құрғақ қалдық, құрамында тұз бар негізгі иондар, биогенді элементтер, органикалық заттар (мұнай өнімдері, фенолдар), ауыр металдар мен пестицидтер.*

Атырау облысы аумағындағы гидробиологиялық көрсеткіштер бойынша жер үсті және теңіз сулары сапасының жай-күйіне мониторинг 5 тұстамада 3 су объектісінде (Жайық, Қиғаш өзендері және Шаронова тармағында) жүргізілді. Зерттелетін объектіге судың өткір уыттылығын анықтауға арналған 5 сынама талданды.

3.1 Атырау облысы аумағындағы жер үсті сулар гидрохимиялық көрсеткіштері бойынша сапасының мониторинг нәтижелері.

Қазақстан Республикасының су объектілерінің су сапасын бағалауға арналған негізгі нормативтік құжаттар «Жерүсті су объектілеріндегі және (немесе) олардың

учаскелеріндегі су сапасын сыныптаудың бірыңғай жүйесі» (бұдан әрі – Бірыңғай сыныптау) болып табылады.

Су объектілерінің су сапасы Бірыңғай сыныптау бойынша келесідей бағаланады:

Су объектісінің атауы	Су сапасының сыныбы		Параметрлері	өл. бір.	концентрациясы
	4 тоқсан 2024 ж.	4 тоқсан 2025 ж.			
Жайық өз.	-	3 сынып (орташа ластанған)	ОБТ5	мг/дм ³	2,385
			ОХТ	мг/дм ³	25,361
			Магний	мг/дм ³	28,139
Перетаска тарм.	-	3 сынып (орташа ластанған)	ОБТ5	мг/дм ³	2,457
			ОХТ	мг/дм ³	24,4
			Магний	мг/дм ³	27,133
			Мұнай өнімдері	мг/дм ³	0,069
Яик тарм.	-	3 сынып (орташа ластанған)	ОБТ5	мг/дм ³	2,611
			ОХТ	мг/дм ³	25,056
			Магний	мг/дм ³	22,556
			Мұнай өнімдері	мг/дм ³	0,072
Қиғаш өз.	-	3 сынып (орташа ластанған)	ОБТ5	мг/дм ³	2,423
			ОХТ	мг/дм ³	26,4
Шаронова тарм.	-	3 сынып (орташа ластанған)	ОБТ5	мг/дм ³	2,727
			ОХТ	мг/дм ³	27,933
			Мұнай өнімдері	мг/дм ³	0,065
			Фенолдар	мг/дм ³	0,0013

2025 жылдың 4 тоқсанда Жайық, Қиғаш өзендері, Перетаска, Яик пен Шаронова тармақтары 3 сыныпқа жатады.

Атырау облысы бойынша су объектілеріндегі негізгі ластаушы заттар ОБТ5, ОХТ, магний, мұнай өнімдері мен фенолдар болып табылады.

Жоғары және экстремалды жоғары ластану жағдайлары

2025 жылғы 4 тоқсанда Атырау облысының аумағында ЖЛ және ЭЖЛ жағдайлары тіркелмеді.

Су объектілерінің сапасы жөніндегі ақпарат тұстамалар шегінде гидрохимиялық көрсеткіштер бойынша 1-қосымшада көрсетілген.

Су объектілерінің сапасы жөніндегі ақпарат тұстамалар шегінде тосикологиялық көрсеткіштер бойынша 2-қосымшада көрсетілген.

Гидробиологиялық көрсеткіштер бойынша жер үсті сулары сапасының жай-күйі

Жайық өзені. Жайық өзені бойынша биотестілеу сынақ параметріне сәйкес бақылау нүктелерінің кезекті орналасқан жері: Дамба кентінде – 0%, Атырау қаласы "Атырау су арнасы" КМК тасталуынан 0,5 км төмен – 0%. Индер кенті су бекетінің жармасында – 0%. Алынған мәліметтер сынақ объектісінде суда уытты әсерінің болмағандығын көрсетеді.

Шаронов тармағы. Сынақ объектісі үшін судың өткір уыттылығын анықтау процесінде өлшенген дафнияның ағымды бақылауға (сынақ параметріне) қатысты пайызы – 0% құрайды. Сынақ объектісінде улы әсер табылған жоқ.

Қиғаш өзені. Кигаш өзеніндегі биотестілеу кезінде алынған деректер сынақ объектісіне улы әсерін тигізбеді. Зерттелген суда қалған дафнилердің саны 100%-ды құрады. Сынақ параметрі – 0%.

Атырау облысының аумағында 3 су объектісінде (Жайық, Қиғаш өзендері, Шаронов тармағы) биотестілік (судың өткір уыттылықты анықтау) жүзеге асырылды.

Жайық және Кигаш өзендерінде, Шаронов тармағында токсикологиялық көрсеткіштер бойынша жер үсті суларының сапасы тірі ағзаларға өте уытты әсер етпеді. Жайық өзенінің тұстамасында сынақ көрсеткіші – 0%, Қиғаш өзенінде – 0%, Шаронов тармағында – 0% шегінде болды.

4. Атырау облысы бойынша 2025 жылғы қазан айында топырақтың ауыр металдармен ластану жағдайы

Қазан айында Атырау қаласында топырақ сынамаларында мырыш мөлшері – 2,0 – 2,5 мг/кг, мыс – 0,31 - 0,41 мг/кг, хром - 0,09 - 0,13 мг/кг, қорғасын - 0,14 - 0,2 мг/кг, кадмий - 0,1 - 0,16 мг/кг шегінде болды.

№19 мектеп, демалыс саябағы аумағында, Атырау-Орал тас жолының аумақтарында, Атырау мұнай өңдеу зауытынан 500 м және 2 км қашықтықта мырыш пен мыстың мөлшері (рұқсат етілген ең жоғары концентрация) шекті рұқсат етілген концентрациядан аспайды, хром - 0,015 - 0,021 ШЖК, қорғасын - 0,004 - 0,006 ШЖК шегінде болды.

Барлық анықталған ауыр металдар норманың шегінде болды.

Қазан айында топырақтың жай - күйін бақылау Доссор, Мақат, Қосшағыл, с.Жанбай, Забурунье ауылдарында 5 бақылау нүктелері бойынша жүргізілді. Топырақ сынамаларында мұнай өнімдерінің құрамы, кадмий, қорғасын, мыс, хром және мырыш анықталды.

Қазан айында Доссор, Мақат, Қосшағыл, Жанбай, Забурунье кен орындарында әртүрлі нүктелерде іріктелген топырақ сынамаларында қорғасын мөлшері - 0,19 - 0,5 мг/кг, мырыш - 1,95 - 2,41 мг/кг, мыс - 0,33 - 0,68 мг/кг, хром - 0,11 - 0,2 мг/кг, кадмий - 0,1 - 0,24 мг/кг, мұнай өнімдерінің құрамы - 1,2 - 2,13 мг/кг.

Кен орындары мен олардың нүктелерінде анықталған қоспалардың шоғырлануы рұқсат етілген нормадан аспаған.

2025 жылдың қазан айында Атырау облысы Жанбай ауылы бойынша топырақтың ауыр металдармен ластануының жай-күйі

Қазан айында кезеңде Атырау облысы Жанбай ауылында топырақ сынамаларында мырыш мөлшері – 2,15 - 2,5 мг/кг, мыс – 0,24 - 0,31 мг/кг, хром - 0,08 - 0,11 мг/кг, қорғасын - 0,13 - 0,17 мг/кг, кадмий - 0,14 - 0,18 мг/кг шегінде болды.

Жанбай ауылы аумағының іріктеу нүктелерінде ауылдың батыс жағы, солтүстік жағы, орталықтағы Қазпошта жанындағы топырақ сынамаларында барлық анықталған ауыр металдар норманың шегінде болды.

2025 жылдың қазан айында Атырау облысы Забурунье ауылы бойынша топырақтың ауыр металдармен ластануының жай-күйі

Қазан айында кезеңде Атырау облысы Забурунье ауылында топырақ сынамаларында мырыш мөлшері – 2,1 - 2,2 мг/кг, мыс - 0,18 - 0,27 мг/кг, хром - 0,09 - 0,12 мг/кг, қорғасын - 0,14 - 0,19 мг/кг, кадмий - 0,19 - 0,21 мг/кг шегінде болды.

Забурунье ауылы аумағының іріктеу нүктелерінде ауылдың батыс жағы, оңтүстік жағы, орталықтағы мектеп жанындағы топырақ сынамаларында барлық анықталған ауыр металдар норманың шегінде болды.

2025 жылдың қазан айында Атырау облысы Жамансор ауылы бойынша топырақтың ауыр металдармен ластануының жай-күйі

Қазан айында Атырау облысы Жамансор ауылында топырақ сынамаларында мырыш мөлшері – 1,3- 2,08 мг/кг, мыс - 0,2 - 0,27 мг/кг, хром - 0,08 - 0,1 мг/кг, қорғасын - 0,18- 0,25 мг/кг, кадмий - 0,15 - 0,2 мг/кг шегінде болды.

Жамансор ауылы аумағының іріктеу нүктелерінде ауылдың батыс жағы, шығыс жағы, орталықтағы мектеп жанындағы топырақ сынамаларында барлық анықталған ауыр металдар норманың шегінде болды.

5. Атырау облысының аумағындағы атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамы

Атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамына бақылау 4 метеостанцияда (Атырау, Ганюшкино, Пешной және Құлсары) алынған жаңбыр суына сынама алумен (қосымша-1) жүргізілді.

Жауын-шашын құрамында барлық анықталатын заттардың шоғырлары шекті рұқсат етілген шоғырлардан аспады.

Жауын-шашын сынамаларында 3,03% сульфаттар, 18,37% хлоридтер, 102,63% гидрокорбанаттар, 4,63% магний иондары, 21,35% кальций иондары басым болды.

Ең үлкен жалпы минерализация Пешной МС – 49,0 мг/л, ең азы Ганюшкино МС 33,62 мг/л белгіленді.

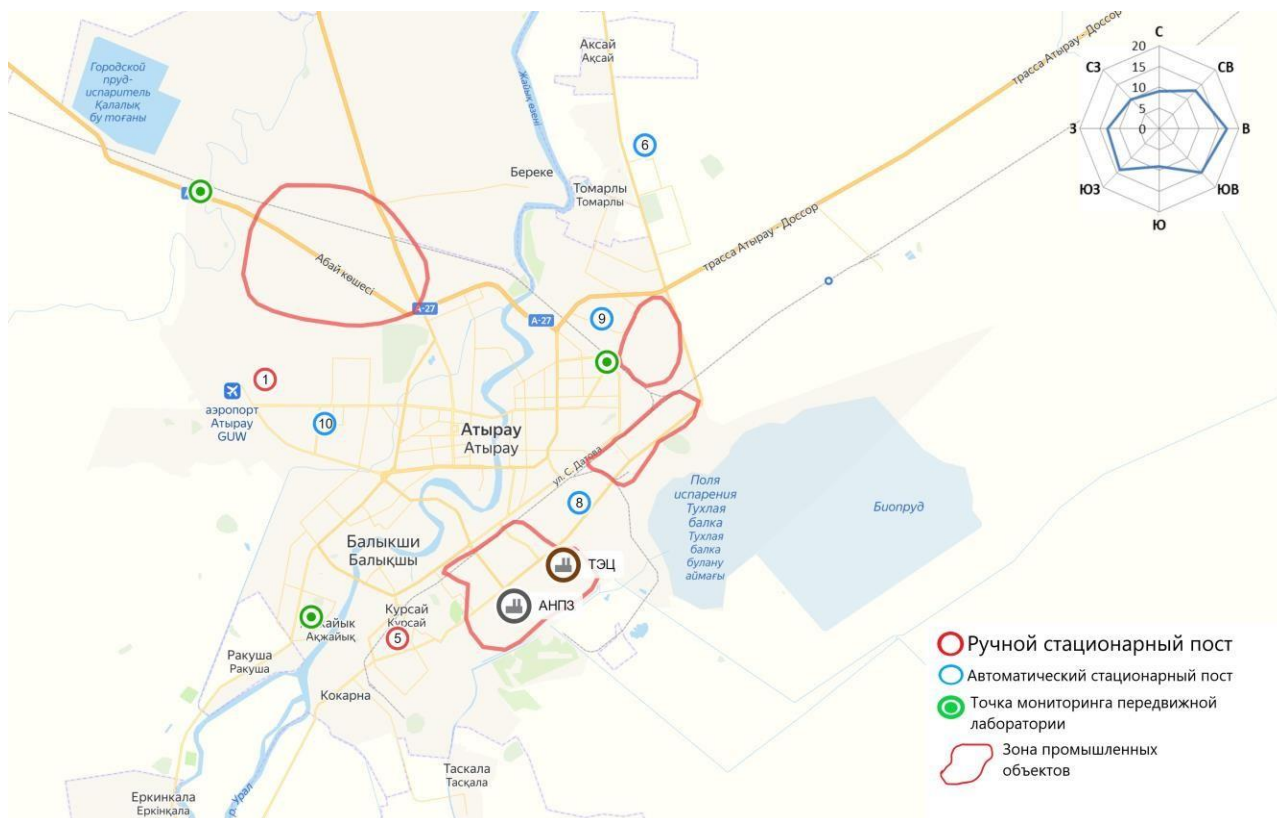
Жауын-шашынның қышқылдығы әлсіз сілтілі орта сипатына ие, 6,8-ден (Ганюшкино МС) 7,0-ге (Атырау МС) дейін.

6. Радиациялық жағдай

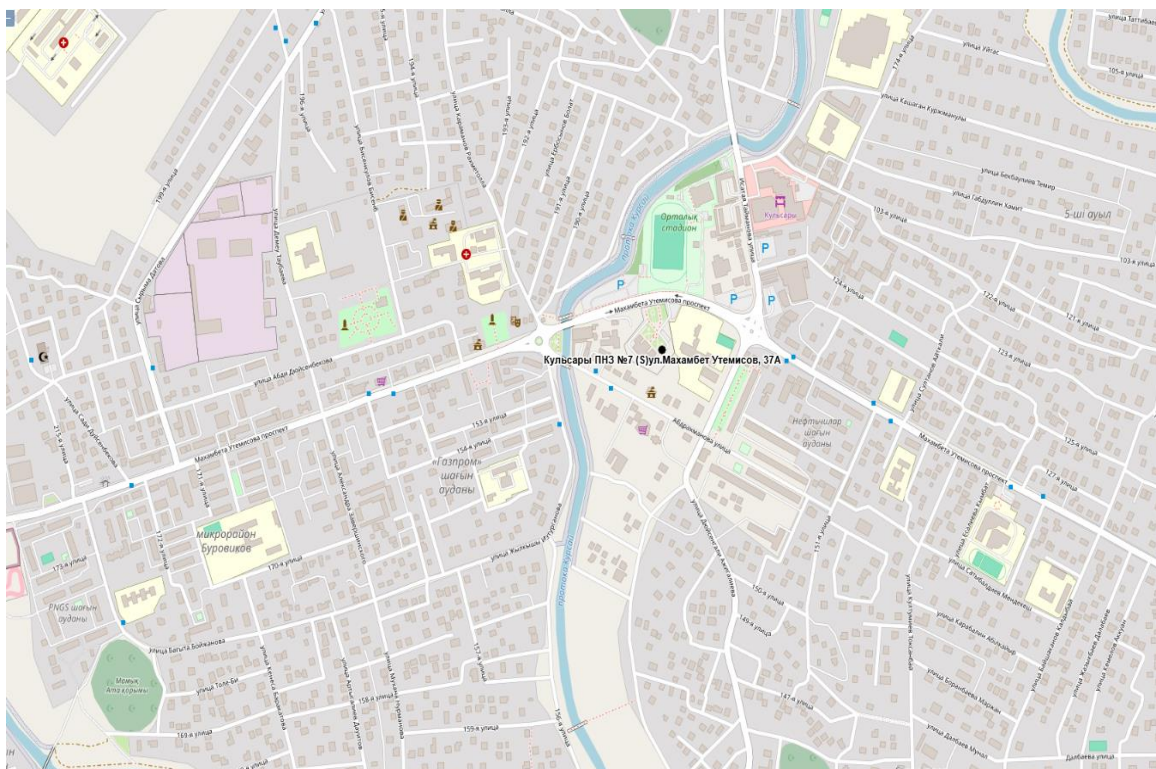
Атмосфералық ауаның ластануының гамма сәулелену деңгейіне күнсайын жергілікті 3 метеорологиялық стансада (Атырау, Пешной, Құлсары) жүргізіледі. (қосымша-1).

Атырау және Құлсары қалалары бойынша атмосфералық ауа қабатының жерге жақын қабатына орташа радиациялық гамма-фонның мәні 0,05-0,18 мкЗв/сағ (норматив - 5 мкЗв/сағ дейін). Облыс бойынша радиациялық гамма- фонның орташа мәні 0,10 мкЗв/сағ., яғни шекті жол берілетін деңгейінен аспады.

Атмосфераның жерге жақын қабатында радиоактивтердің түсу тығыздығына бақылау Атырау облысында метеорологиялық станцияда (Атырау) ауа сынамасын горизонтальді планшеттер алу жолымен жүзеге асырылды. Стансада бес тәуліктік сынама жүргізілді. Атырау қаласында атмосфераның жерге жақын қабатында орта тәуліктік радиоактивтердің түсу тығыздығы 1,1-2,9 Бк/м² шегінде болды. Облыс бойынша радиоактивті түсулердің орташа тығыздығы 1,8 Бк/м², бұл шекті жол берілетін деңгейінен аспады.

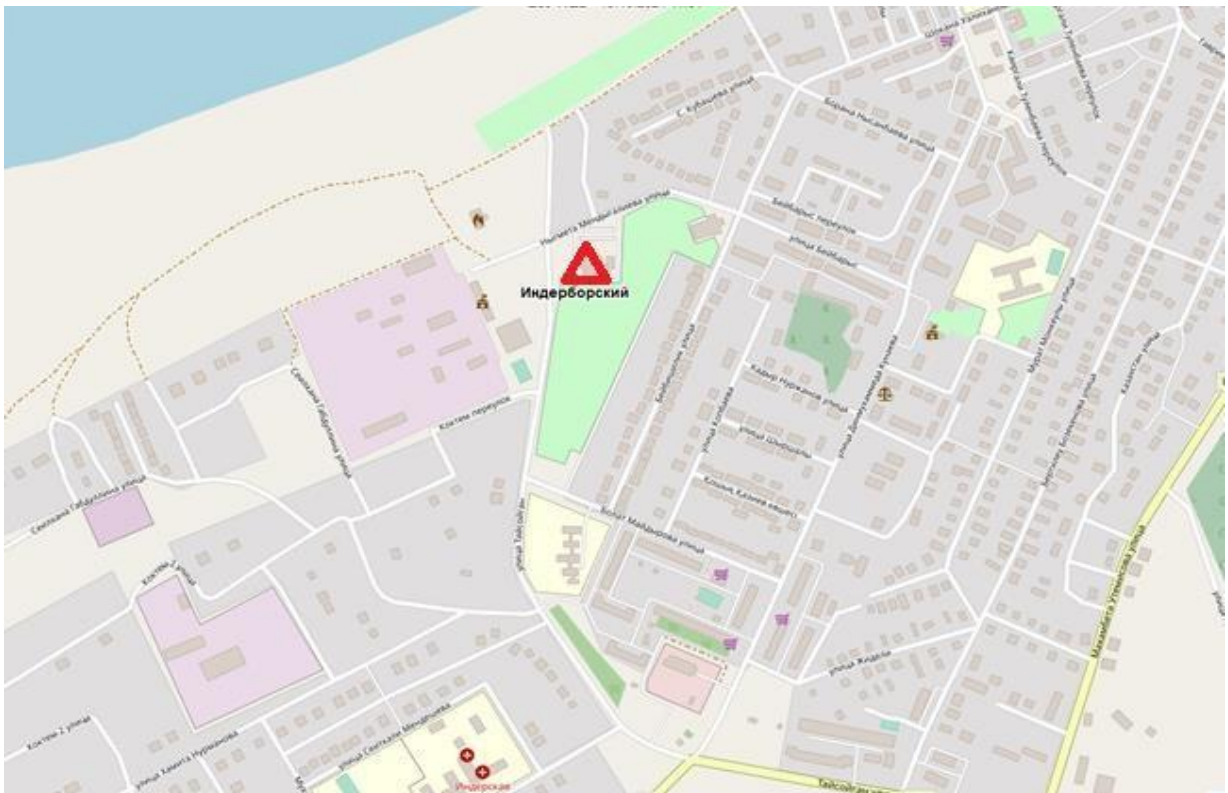
Атырау қаласының атмосфералық ауа ластануын бақылау стационарлық және жылжымалы желісінің орналасу сызбасы

Құлсары қаласының атмосфералық ауа ластануын бақылау стационарлық желісінің орналасу сызбасы

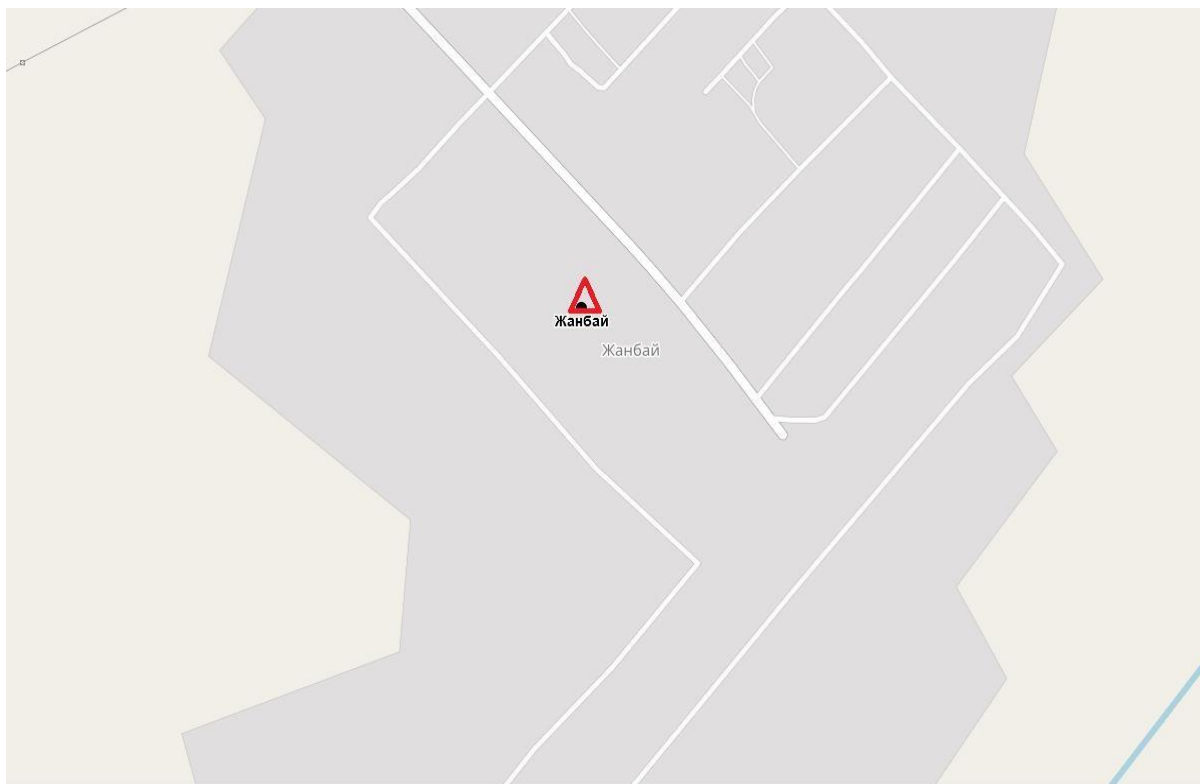
Мақат ауданы атмосфералық ауа ластануын бақылау стационарлық желісінің орналасу сызбасы

Индер ауданы атмосфералық ауа ластануын бақылау стационарлық желісінің орналасу сызбасы

Ганюшкино поселкесі атмосфералық ауа ластануын бақылау стационарлық желісінің орналасу сызбасы

Жанбай селосы атмосфералық ауа ластануын бақылау стационарлық желісінің орналасу сызбасы

Атырау облысының аумағындағы радиациялық гамма-фон мен радиоактивті түсулердің тығыздығын бақылау метеостансаларының орналасу сызбасы.

Атырау облысы аумағындағы атмосфералық жауын-шашын мен қар жамылғысын бақылау метеостансаларының орналасу сызбасы.

**Қазақстан Республикасы қоршаған ортасының жоғары (ЖЛ) және экстремалды жоғары ластануы (ЭЖЛ) туралы
2025 жыл 4 тоқсан бойынша**

Атырау қаласындағы 4 ЖЛ және 1 ЭЖЛ (экспедициялық бақылаулар деректері бойынша)

Жоғары ластану										
Қоспа	Күні, Айы, Жылы	Уақыты	Бекет нөмірі	Шоғыр		Жел		Темпе- ратура, °C	Атмос- фералық қысым	ЭРБК себебі
				мг/м³	ШЖШ-дан асу еселігі	Бағыт, град	Жылда- мдық, м/с			
Күкіртті сутегі	10.11. 2025	19:00	№ 1 п.Жұмыскер, Жастар көшесі	0,17	21,25	215	4,0	15,0	769	
	11.11. 2025	07:00	№ 1 п.Жұмыскер, Жастар көшесі	0,21	26,25	235	3,06	13,0	766	
	12.11. 2025	20:00	№ 2 Темір жол вокзалы	0,146	18,4	70	4,1	11	766,6	
		21:00	№3 Сарыөзек (қалалық булану тоғыры)	0,233	29,2	67	4,2	10	766,6	
Экстремалды жоғары ластану										
Күкіртті сутегі	12.11. 2025	19:00	№ 1 п.Жұмыскер, Жастар көшесі	0,170	21,5	65	4,2	10	766,6	

2025 жылғы 4 тоқсандағы тұстамалар бойынша Атырау облысының жер үсті суларының сапасы туралы ақпарат

Су объектісі және тұстама	Физика-химиялық параметрлердің сипаттамасы	
Жайық өз.	судың температурасы 1,8-17,8°С шегінде, сутегі көрсеткіші 7,45-7,83, суда еріген оттегі – 8,1-9,7 мг/дм ³ , ОБТ5 – 2,09-2,81 мг/дм ³ , мөлдірлігі-16-22 см, кермектілігі – 3,1-4,66 мг/дм ³	
өз. Индер ауд.	3 сынып	ОБТ5 – 2,503 мг/дм ³ ОХТ – 25,1 мг/дм ³ Магний – 25,667 мг/дм ³ Мұнай өнімдері – 0,052 мг/дм ³ ОБТ5 пен магнийдің нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды, ОХТ мен мұнай өнімдерінің концентрациясы асады.
АҚ «Казтрансойл» НПС Индер Жайық өзенінен 0,5 км жоғары	3 сынып	ОБТ5 – 2,45 мг/дм ³ ОХТ – 24,7 мг/дм ³ Магний – 27,667 мг/дм ³ Мұнай өнімдері – 0,068 мг/дм ³
АҚ «Казтрансойл» НПС Индер Жайық өзенінен 0,5 км төмен	3 сынып	ОБТ5 – 2,14 мг/дм ³ ОХТ – 24,767 мг/дм ³ Магний – 30,6 мг/дм ³ Мұнай өнімдері – 0,052 мг/дм ³
с.Береке Жайық өзенінен 0,5 км жоғары	3 сынып	ОБТ5 – 2,58 мг/дм ³ ОХТ – 26,4 мг/дм ³ Магний – 25,833 мг/дм ³
с.Береке Жайық өзенінен 0,5 км төмен	3 сынып	ОБТ5 – 2,493 мг/дм ³ ОХТ – 25,2 мг/дм ³ Магний – 33,2 мг/дм ³
Атырау қаласы, 1 км жоғары	3 сынып	ОБТ5 – 2,253 мг/дм ³ ОХТ – 25,9 мг/дм ³ Магний – 27,267 мг/дм ³
Атырау қ, 0.5 км жоғары «Атырау су арнасы» КМК	3 сынып	ОБТ5 – 2,307 мг/дм ³ ОХТ – 24,367 мг/дм ³ Магний – 31,533 мг/дм ³
Атырау қ, 0.5 км төмен «Атырау су арнасы» КМК	3 сынып	ОБТ5 – 2,357 мг/дм ³ ОХТ – 26,6 мг/дм ³ Магний – 31,5 мг/дм ³
Атырау қаласы, 1 км төмен	3 сынып	ОБТ5 – 2,58 мг/дм ³ ОХТ – 27,367 мг/дм ³ Магний – 29,067 мг/дм ³
"Орал-Атырау бекіре зауыты" РМҚК тасталуынан 3 км төмен Курилкино	3 сынып	ОБТ5 – 2,293 мг/дм ³ ОХТ – 25,467 мг/дм ³ Магний – 21,633 мг/дм ³ Мұнай өнімдері – 0,071 мг/дм ³
«Орал-Атырау бекіре зауыты» РМҚК тасталуынан 0,5 км жоғары Курилкино	3 сынып	ОБТ5 – 2,427 мг/дм ³ ОХТ – 23,133 мг/дм ³ Магний – 26,4 мг/дм ³ Мұнай өнімдері – 0,06 мг/дм ³
Дамба кенті	3 сынып	ОБТ5 – 2,237 мг/дм ³ ОХТ – 25,333 мг/дм ³ Магний – 27,3 мг/дм ³ Мұнай өнімдері – 0,059 мг/дм ³ ОБТ5, ОХТ мен магнийдің нақты

		концентрациясы фондық сыныптан аспайды, мұнай өнімдерінің концентрациясы асады.
Перетаска тармағы	судың температурасы 2-20,1°C шегінде, сутегі көрсеткіші 7,51-7,82, суда ерітілген оттегі – 8,4-9,7 мг/дм ³ , ОБТ5 – 2,01-2,77 мг/дм ³ , мөлдірлігі – 16-22 см, кермектілігі – 3,34-4,3 мг/дм ³	
Ағыстың тармақталуынан 0,5 км төмен Перетаска	3 сынып	ОБТ5 – 2,49 мг/дм ³ ОХТ – 24,3 мг/дм ³ Магний – 23,767 мг/дм ³
Атырау к., "Атырау ЖЭО" АҚ тасталуынан 2 км жоғары»	3 сынып	ОБТ5 – 2,443 мг/дм ³ ОХТ – 25,167 мг/дм ³ Магний – 28,3 мг/дм ³ Мұнай өнімдері – 0,081мг/дм ³
Атырау к., "Атырау ЖЭО" АҚ тасталуынан 2 км төмен»	3 сынып	БПК5 – 2,437 мг/дм ³ ХПК – 23,933 мг/дм ³ Магний – 29,333 мг/дм ³ Мұнай өнімдері – 0,092 мг/дм ³
Яик тармағы	судың температурасы 1,8-18°C шегінде, сутегі көрсеткіші 7,5-7,84, суда еріген оттегі – 9-9,7 мг/дм ³ , ОБТ5 – 2,49-2,86 мг/дм ³ , мөлдірлігі 16-22см, кермектілігі – 3,34-4,44 мг/дм ³	
Ракуша с. Яик ағысының тармақталуынан 0,5 км төмен	3 сынып	ОБТ5 – 2,673 мг/дм ³ ОХТ – 24,5 мг/дм ³ Мұнай өнімдері – 0,076 мг/дм ³
Еркінқала ауылы, "Атырау бекіре балық өсіру зауыты" РМҚК тасталуынан 0,5 км жоғары»	3 сынып	ОБТ5 – 2,5 мг/дм ³ ОХТ – 24,5 мг/дм ³ Магний – 26,067 мг/дм ³ Мұнай өнімдері – 0,078мг/дм ³
Еркінқала ауылы, "Атырау бекіре балық өсіру зауыты" РМҚК тасталуынан 0,5 км төмен»	3 сынып	ОБТ5 – 2,66 мг/дм ³ ОХТ – 26,167 мг/дм ³ Магний – 22,533 мг/дм ³ Мұнай өнімдері – 0,063 мг/дм ³
Шаронова тармағы	судың температурасы 1,8-17°C шегінде, сутегі көрсеткіші 7,2-7,35, суда еріген оттегі – 9,4-10 мг/дм ³ , ОБТ5 -2,41-3 мг/дм ³ , мөлдірлігі-16-22см, кермектілігі – 3,34-3,54 мг/дм ³	
аул.Ганюшкино, су бекетінің тұсы	3 сынып	ОБТ5 – 2,7,27 мг/дм ³ ОХТ – 27,933 мг/дм ³ Мұнай өнімдері - 0,065 мг/дм ³ Фенолдар – 0,0013 мг/дм ³ ОБТ5 нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды, ОХТ, мұнай өнімдері мен фенолдардың концентрациясы асады.
Қиғаш өзені	судың температурасы 2,1-17°C шегінде, сутегі көрсеткіші 7,28-7,48, суда еріген оттегі- 8,4-8,7 мг/дм ³ , ОБТ5 -2,34-2,51 мг/дм ³ , мөлдірлігі-16-22см, түстілігі-13-18 градус, кермектілігі-3,48-4,28 мг/дм ³	
аул.Котьяевка, су бекетінің тұсы	3 сынып	ОБТ5 – 2,423 мг/дм ³ ОХТ – 26,4 мг/дм ³ ОБТ5 нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды, ОХТ концентрациясы асады.
Солтүстік Каспий	судың температурасы 15,6-16,8°C шегінде, теңіз суы сутегі көрсеткіші -7,92-8,2 суда еріген оттегі – 8,7-10,3 мг/дм ³ , ОБТ5 – 2,01-2,98 мг/дм ³ , мөлдірлігі – 17 см, ОХТ – 22,4-28,9 мг/дм ³ , қалқыма заттар -40-82мг/дм ³ , минерализация –492,6-4563,7 мг/дм ³ .	

Атырау облысының аумағындағы Каспий теңізінің теңіз сулары сапасының нәтижелері

	Ингредиенттердің атауы	Өлшем бірлігі	4 тоқсан, 2025 ж
			Солтүстік Каспий
1	Көзбен шолу		
2	Температура	°C	16,3
3	Сутегі көрсеткіші		8,0
4	Еріген оттегі	мг/дм ³	9,4
5	Мөлдірлігі	см	17,0
6	Қалқыма заттар	мг/дм ³	61,4
7	ОБТ5	мг/дм ³	2,5
8	ОХТ	мг/дм ³	25,7
9	Гидрокарбонаттар	мг/дм ³	57,2
10	Кермектігі	мг/дм ³	8,7
11	Минерализация	мг/дм ³	1363,6
12	Натрий	мг/дм ³	35,7
13	Калий	мг/дм ³	33
14	Құрғақ қалдық	мг/дм ³	1384,5
15	Кальций	мг/дм ³	78,1
16	Магний	мг/дм ³	138,5
17	Сульфаттар	мг/дм ³	321
18	Хлоридтер	мг/дм ³	925,1
19	Фосфаттар	мг/дм ³	0,027
20	Жалпы фосфор	мг/дм ³	0,038
21	Нитритті азот	мг/дм ³	0,189
22	Нитратты азот	мг/дм ³	0,157
23	Жалпы темір	мг/дм ³	0,056
24	Тұзды аммоний	мг/дм ³	0,121
25	Қорғасын	мг/дм ³	0,002
26	Мыс	мг/дм ³	0,001
27	Мырыш	мг/дм ³	0,002
28	Жалпы хром	мг/дм ³	0,002
29	Хром (6+)	мг/дм ³	0,002
30	АББЗ /СББЗ	мг/дм ³	0,07
31	Фенолдар	мг/дм ³	0,0005
32	Мұнай өнімдері	мг/дм ³	0,050
33	Бор	мг/дм ³	0,020
34	альфа -ГХЦГ	мкг/дм ³	0,0
35	гамма-ГХЦГ	мкг/дм ³	0,0
36	4,4-ДДЕ	мкг/дм ³	0,0
37	4,4-ДДТ	мкг/дм ³	0,0

Қосымша 3

Атырау облысының жер үсті мен теңіз суларының сапасының гидробиологиялық көрсеткіштері (уыттылық) жөнінде ақпарат

№	Су	Бақылау нүктесі	Бағдарлау нүктесі	Биотестілеу
---	----	-----------------	-------------------	-------------

	объектісі			Сынақ параметрі,%	Суды бағалау
1.	Жайық өзені	Дамба кенті		0%	Ұйғты әсер жоқ
		Индер кенті	су бекетінің жармасында	0%	
		Атырау қаласы	"Атырау су арнасы" КМК тасталуынан 0,5 км төмен	0%	
2.	Шаронов тармағы	Ганюшкино селосы	су бекетінің жармасында	0%	
3.	Кигаш өзені	Котяевка селосы	су бекетінің жармасында	0%	

Анықтамалық бөлім

Елді –мекен ауасындағы ластаушы заттардың шекті жол берілген шоғырлары
(ШЖШ)

Наименование примесей	ШЖШ мәні, мг/м ³		Қауіптілік класы
	Максималды бір ретті (ШЖШ _{м.б.})	Орта-тәуліктік (ШЖШ _{о.т.})	
Азот диоксиді	0,2	0,04	2
Азот оксиді	0,4	0,06	3
Аммиак	0,2	0,04	4
Бенз/а/пирен	-	0,1 мкг/100 м ³	1
Бензол	0,3	0,1	2
Берилий	0,09	0,00001	1
Қалқыма бөлшектер (шаң)	0,5	0,15	3
PM 10 қалқыма бөлшектері	0,3	0,06	
PM 2,5 қалқыма бөлшектері	0,16	0,035	
Хлорлы сутек	0,2	0,1	2
Кадмий	-	0,0003	1
Кобальт	-	0,001	2
Марганец	0,01	0,001	2
Мыс	-	0,002	2
Күшән	-	0,0003	2
Озон	0,16	0,03	1
Қорғасын	0,001	0,0003	1
Күкірт диоксиді	0,5	0,05	3
Күкірт қышқылы	0,3	0,1	2
Күкіртсутегі	0,008	-	2
Көміртегі оксиді	5,0	3	4
Фенол	0,01	0,003	2
Формальдегид	0,05	0,01	2
Фторлы сутек	0,02	0,005	2
Хлор	0,1	0,03	2
Хром (VI)	-	0,0015	1
Мырыш	-	0,05	3

«Қалалық және ауылдық елді-мекендердегі атмосфералық ауаға қойылатын гигиеналық нормативтер» (2022 жылғы 2 тамыз №ҚР ДСМ-70 СанЕН)

Атмосфераның ластану индексінің дәрежесін бағалау

Градациялар	Атмосфералық ауаның ластануы	көрсеткіштер	Айға бағалау
I	Төмен	СИ ЕЖҚ, %	0-1 0
II	Көтеріңкі	СИ ЕЖҚ, %	2-4 1-19
III	Жоғары	СИ ЕЖҚ, %	5-10 20-49
IV	Өте жоғары	СИ ЕЖҚ, %	>10 >50

Мемлекеттік органдарды тұрғындар қоғамдастырған ақпараттандыру үшін қалалардың атмосфера ластануының жай-күйі жөніндегі құжат 52.04.667-2005 БҚ. Әзірлеуге, салуға баяндауға және мазмұндауға қойылатын жалпы талаптар.

ЭКОЛОГИЯЛЫҚ МОНИТОРИНГ ДЕПАРТАМЕНТІ
РМК «КАЗГИДРОМЕТ» АТЫРАУ ҚАЛАСЫ БОЙЫНША ФИЛИАЛЫ
МЕКЕН-ЖАЙ:
АТЫРАУ ҚАЛАСЫ
ТАЛҒАТ БИГЕЛЬДИНОВА 10А
ТЕЛ. 8-(7122)-52-20-96

E MAIL: INFO_ATR@METEO.KZ